

Kultúrne podujatie „DEDINA OŽÍVA“ II. ročník

Folklóru a udržiavaniu ľudových tradícií bolo venované podujatie Dedina oživa, ktorého II. ročník sa uskutočnil v piatok 21. septembra 2018 o 17:00 hodine v Dome kultúry v Muráni jej súčasťou bolo aj krstenie novej knihy o Muráni. Na podujatí sa zúčastnili viaceré folklórne skupiny z nášho okolia. Bohatý kultúrny program, moderovala Mgr. Janka Murková. Otvorenie programu zahájil detský folklórny súbor Slniečko pri ZŠ v Muráni pásmom piesni a tancom s názvom: „Stará mať“, kde ste sa mohli započúvať do muránskeho nárečia. Skupina Levenda sa vo svojom vystúpení predstavila s úplne novým programom – Na dožinkách. Veľmi pekné bolo aj vystúpenie detského folklórneho súboru Lykovček z Revúcej, ktorý má aj svoju hudobnú skupinu. Predstavili sa hudobníci na husliach, cimbele, base a akordeóne. Lykovček sa predstavil aj tancami a piesňami kde prevažuje nárečie z Mokrej Lúky. Program obohatili aj hosťujúce súbory. Spevacká skupina z obce Muránska Lehota sa predstavila piesňami z okolia Lehoty a FS Spod Kohúta z obcí Revúčka a Muránska Zdychava zaspievala rezké piesne. Slávnostnú atmosféru tomuto príjemnému stretnutiu dodal aj príhovor starostu obce Ing. Roman Goldschmidt, ako aj hostia z družobného mesta Fryšták na čele so starostom pánom Mgr. Ľubomírom Doleželom, ktorí si pri príležitosti 100 výročia založenia ČSR spolu s Mgr. Jankou Murkovou zaspievali spoločnú československú hymnu (KDE DOMOV MUJ a NAD TATROU SA BLÍZKA), k ich spevu sa postupne pridali aj všetci diváci. Zmesou básni o vzniku ČSR až po súčasnosť sa prihovril pán Mgr. Juraj Kochjar.

Pri krstení knihy pána Ing. Pavla Hlodáka pod názvom: „OBEC MURÁŇ SVEDECTVO ČASU“, za krstných rodičov boli pozvaní pani Ing. Beáta Hrušková (rod. Vrabcová) z Veľkého Krtíša a spolužiačka Pavla Hlodáka, a pán Mgr. Ľubomír Doležel, ktorí pokrstili novú knihu muránskou zemou. Všetci

prítomní si mohli novú knihu na mieste zakúpiť a kto chcel mohol si ju dať aj autorovi podpísať. Ak ste neboli na tejto akcii a chcete si uvedenú knihu zakúpiť, kniha sa predáva v pokladni na OcÚ Muráň za 18,00€.

Program k podujatiu Dedina oživa ukončila skupina Levenda krásnymi pesničkami z východného Slovenska, ktoré si spolu s účinkujúcimi zaspievali aj diváci. Všetky FS ukázali, že spievajú s láskou, radosťou a srdečným zápalom. Nás teší že toto podujatie malo už druhý ročník a veríme, že v tejto peknej tradícii sa bude pokračovať.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí aktívne prispeli k tejto vydarenej akcii.

Ing. Soňa Haššová
foto: Ing. Maroš Detko

V sobotu 22. septembra 2018 o 17:00 hod. sa na ihrisku v Muráni konal koncert skupiny Kandráčovci. V sobotu už od rána bola zatiahnutá obloha. Okolo desiatej sa spustil dážď a s malými prestávkami trval do 15:00 hod. Vyzeralo to tak, že diváci budú pod dáždnikmi. Našťastie sa počasie umúdrilo a slniečko zahnať všetky mraky. Kto prišiel na koncert iste neľutoval. Kandráčovci to rozbalili ako sa povie: „na plné gule“. Začali hneď o 17:00 hod. program mali spestrený vtipmi a veselými historkami. Na koncerte sa predstavila aj

KANDRÁČOVCI

pani Monika Kandráčová mama Ondreja Kandráča. Na úvod zaspievala pesničku Červené jabĺčko, ale nevynechala ani východoslovenské pesničky. Koncertu sa zúčastnilo okolo 1000 divákov. Všetci mali dobrú náladu, niektorí si zatancovali ale aj zaspievali. Nechýbali ani pesničky: „Na Kráľovej holi, Dva duby“. Nálada gradovala pri pesničke „Sokoly“. Každému však bolo ľúto, že ten čas s Kandráčovcami, tak rýchlo preletel a koncert sa skončil. Všetci odchádzali v dobrej nálade a s pocitom pekného kultúrneho zážitku.

-SH-

MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Každoročne v mesiaci októbri, keď príroda nabiera krásu jesene sa s úctou obraciame k občanom skôr narodeným, ktorých vlasy sú postriebrené šedinami a konanie obohatené životnými múdrosťami. Október sa tradične pripomína ako „Mesiac úcty k starším“. Ani tento rok sme nezabudli na našich seniorov v Muráni. Dňa 24. októbra 2018 sme si ich uctili a pripravili slávnostné posedenie s kultúrnym programom, ktoré sa uskutočnilo v školskej jedálni. Na úvod programu sa predstavili deti z materskej školy s pásmom milých piesní a básní. Slávnostný príhovor prítomným predniesol starosta Ing. Roman Goldschmidt, ktorý okrem iného povedal: Aj dnešný deň sa stretávame v mesiaci október, aby sme upriamili svoju pozornosť a prejavili úctu tým skôr narodeným. Vo svojom prejave nezabudol vyzdvihnúť prínos a angažovanosť FS Levenda vo verejnom živote obce. Za úspešne reprezentovanie našej obce a úspechy v športe ocenil pána Petra Školníka. Na záver všetkým zúčastneným poprial veľa zdravia, životnej pohody a optimizmu. Obohatením programu bolo aj vystúpenie žiakov zo základnej školy, ktorí rozveselili a roztľieskali prítomných mixom piesní a tancov. Pre každého zúčastneného bolo pripravené malé občerstvenie. Podujatie bolo pripravené s priáním tešiť sa, dopriať si pár pekných chvíľ v prítomnosti svojich priateľov.

Milí naši skôr narodení občania, rozdávali ste lásku, pochopenie i obetavosť. Zaslúžite si, aby sa Vám všetko vrátilo v dvojnásobne štedrej miere. Budte ešte dlhé roky medzi nami šťastní, pokojne užite život v kruhu svojich najbližších.

Ing. Soňa Haššová

O ČASOCH MINULÝCH S PAVLOM HLODÁKOM

„Knihu som písal s obdivom k môjmu rodisku...“

Druhá kniha z plánovaného cyklu historických diel Ing. Pavla Hlodáka s názvom Obec Muráň SVEDECTVO ČASU bola krstená 21. septembra 2018 v rámci kultúrneho podujatia Dedina oživa. Ing. Beátka Hrušková, ktorá ju uviedla do života spolu s hosťom z českého družobného mesta Fryšták, naznačila, že obec Muráň stále patrí k jej životným láskam a autor, skvelý kamarát z detstva, k ľuďom, na ktorých môžeme byť právom všetci v Muráni hrdí. Jeho knihy neváha ponúknuť do pozornosti aj dobrým známym vo svojom bydlisku vo Veľkom Krťiši.

SVEDECTVO ČASU má viac ako 250 strán a sedem kapitol s pozoruhodnými prílohami: HISTÓRIA, HOSPODÁRSTVO, ŠKOLSTVO, KULTÚRA, CIRKEV, OSTATNÉ SPOLOČENSKÉ AKTIVITY, PAMIATKY. Nové historické dielo o obci Muráň určite zaujme nielen dospelých čitateľov, ale je využiteľné aj ako školská pomôcka na hodinách dejepisu či iných spoločenskovedných predmetov v rámci tém z oblasti regionálnej výchovy. Dielo je dokonale prehľadné, poučné, dovoľm si tvrdiť, že porovnateľné so školskou učebnicou. Vedeli ste, že napr. v roku 1900 bolo v Muráni 184 domov a 1186 obyvateľov, tak z uvedeného vyplýva,

že v každom dome žilo priemerne 6 ľudí a mužov vždy bolo o pár desiatok menej ako žien? A domy si občania Muráňa stavali zo skál a tehál (43), zo skál a váľkov (37), z váľkov a hliny (3), ale najviac z dreva – až 101. Všetky strechy v Muráni boli vtedy pokryté iba šindľami, v meste Revúca to bolo rovnaké, ale napr. v Kameňanoch už hojne používali škridle a plech atď. V niektorých obciach vraj aj slamu a trstinu, napr. v Muránskej Zdychave. V knihe sú mnohé nové, neznáme údaje, udalosti i príbehy, životné osudy ľudí, fotografie, ale niektoré aj také, ktoré už poznáme napr. z Muránskych novín, a tak „navždy sa zachová v pamäti...“ muránska slávna história.

Pre našich rodákov aj mimo obce Muráň je ešte určená informácia, že p. Ing. PAVOL HLODÁK (1960) doteraz napísal 14 kníh, z toho 8 venoval rodnej obci, v čom ho podporoval aj jeho jediný o 12 rokov starší brat, tohtoročný sedemdesiatnik p. JANKO HLODÁK (1948). Obom bratom blahoželáme: k úspechu i k životnému jubileu a my, Muránčania veríme, že Paľkovo odkrývanie našej obecnej histórie, studničiek poznania bude aj naďalej pokračovať. Prvá kniha z uvedeného cyklu má názov HRAD MURÁŇ. CESTA DEJINAMI.

Mgr. Ružena Svoreňová

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby do Obecného zastupiteľstva v Muráni

p.č.	meno a priezvisko	vek	zamestnanie	politická strana
1.	Juraj Frandel, Ing.	52	súkromný podnikateľ	nezávislý
2.	Branislav Goldschmidt	39	živnostník	nezávislý
3.	Ján Huťan	47	vodič	nezávislý
4.	Dáša Korimová, Ing.	38	učiteľka	nezávislá
5.	Jaroslava Labošová	60	poštová doručovateľka	SMER-SD
6.	Jaroslava Nociarová	39	predavačka	nezávislá
7.	Róbert Regenda, Mgr.	42	policajt	nezávislý
8.	Ján Urva, Mgr.	29	učiteľ	nezávislý

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby do starostu obce Muráň

p.č.	meno a priezvisko	vek	zamestnanie	politická strana
1.	Roman Goldschmidt, Ing.	52	starosta obce	nezávislý

Na slovíčko so starostom obce Muráň

Ako hodnotí volebné obdobie 2014-2018 v obci?

Záver volebného obdobia je príležitosťou zamyslieť sa nad ostatnými štyrmi rokmi, spätne zhodnotiť udalosti, rozhodnutia a pripomenúť si fakty. Preto sme oslovili starostu a ponúkli mu priestor aby zhodnotil volebné obdobie 2014- 2018 a odpovedal na anketové otázky.

1. Prečo ste sa rozhodli opätovne kandidovať na starostu?

Aby som mohol pokračovať v začatej práci a prispieť k zveľadovaniu našej obce a jej okolia spoločne so zvolenými poslancami, ale aj s pomocou občanov obce, ktorým záleží na jej rozvoji.

2. Aké užitočné projekty za posledné volebné obdobie 2014-2018 v obci Muráň sa podarilo zrealizovať pre občanov?

Z investičných projektov to boli, alebo ešte stále sú:

- Výstavba Komunitného centra. Tento projekt bol financovaný z prostriedkov EÚ. Bola nám naň poskytnutá dotácia vo výške cca 265 tis. Eur. Vytvorili sme v ňom tri pracovné pozície, ktoré sú hradené z prostriedkov Implementačnej agentúry Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

- Pokračovalo sa v rekonštrukcii miestnych komunikácií- Hrdzavé, Kónská ulica a komunikácia od Penziónu k materskej škole. Zrekonštruoval sa chodník smerom na Revúcu, ktorý už bol v zlom technickom stave.

- Prebieha postupná revitalizácia a obnova ruiny hradu Muráň.

- Zreštaurovala sa socha sv. Jána Nepomuckého, na ktorú sme získali prostriedky z Ministerstva kultúry SR.

- Na úseku ochrany pre požiaru sme získali protipožiarne auto IVECO DAILY, súpravu povodňovej záchranej služby pre hasičské jednotky a uskutočnilo sa technické zhodnotenie tatry T-148 CAS 32.

- Určite ste si museli všimnúť prebiehajúcu rekonštrukciu Kultúrneho domu na ktorú sme získali dotáciu vo výške 220 tis. Eur taktiež z prostriedkov EÚ. Jedná sa zateplenie objektu, výmenu okenných a dverových otvorov a taktiež výmenu strešnej krytiny. Práce na uvedenom objekte sú pred kolaudáciou.

- Nesmiem zabudnúť na kúpu a rekonštrukciu nehnuteľnosti v centre obce, kde sa niekedy piekol chlieb, dnes buchtárne. Dovolím si povedať, že nikto z nás nepredpokladal, že buchtu budú mať taký úspech.

- Ešte tento rok začneme s výmennou svietidiel verejného osvetlenia na ktorú nám Ministerstvo financií SR poskytlo dotáciu vo výške 10 tis. Eur.

Z neinvestičných aktivít, skôr by som povedal kultúrno - športových, to boli Dni obce Muráň, Ródeo Muráň, Zimný prechod Muránskou planinou, Dedina oživa, Horský duatlon a rôzne menšie akcie. Teší ma fakt, že obci sa podarilo vydať knižné publikácie o hrade a obci Muráň. Za to by som sa chcel poďakovať nášmu rodákovi, autorovi publikácií Ing. Pavlovi Hlodákovi.

3. Ako by ste zhodnotili svoje pôsobenie vo funkcii starostu obce? Čo by ste vyzdvihli ako svoj úspech v končiacom volebnom období?

Moje pôsobenie vo funkcii starostu musia zhodnotiť občania. Ale za úspechmi nehla-

dajme len starostu, lebo bez práce poslancov obecného zastupiteľstva by starosta urobil len strašne málo. Musím vyzdvihnúť aktivitu všetkých poslancov ako aj prácu členov komisií, bez ktorých by niektoré akcie v obci boli len veľmi ťažko realizovateľné.

4. Čo sa Vám, naopak, presadiť a zrealizovať nepodarilo?

Nie všetko sa podarilo zrealizovať, ale netreba sa preto vzdávať. Musíme s poslancami obecného zastupiteľstva pokračovať ďalej na rozvojových aktivitách prospešných pre obec a pre návštevníkov Muráňa a Národného parku Muránska planina. Veľmi ma trápi vzťah občanov k majetku obce, vlastne k nášmu majetku. Obec potom musí vynakladať nemalé finančné prostriedky na údržbu majetku, namiesto toho aby ich mohla použiť na iné, prospešnejšie aktivity. Taktiež nakladanie s odpadmi. I napriek tomu že má obec vybudovaný Zberný dvor, odpad končí na rôznych miestach, len nie tam kde by mal.

5. Priblížte nám aké projekty a podmienky čerpania eurofondov sú pre ďalší rozvoj obce schválené alebo aspoň rozpracované.

- Určite chceme pokračovať v prácach na obnove Hradu Muráň, lebo hrad je najnavštevovanejším miestom Národného parku Muránska planina a možno aj okresu Revúca. Máme spracovanú urbanistickú koncepciu turistických lokalít, ktorá v sebe zahŕňa vybudovanie výhľadkovej veže, detské preliezačky s lanovou dráhou a zónou oddychu. Finančné prostriedky na tieto aktivity by sme chceli získať z Nórskeho finančného mechanizmu a prostriedkov Ministerstva kultúry SR.

- Je podaná Žiadosť o nenávratný finančný príspevok na dovybavenie Zberného dvora strojovou mechanizáciou. Na Environmentálny fond sme podali žiadosť o poskytnutie príspevku na zriadenie kalovej koncovky na ČOV.

- Snažíme sa reagovať na aktuálne výzvy, ktoré priebežne vychádzajú. Administratívna náročnosť projektov je veľmi zložitá a zbytočne komplikovaná. Prípravu takého projektu by sme vlastnými kapacitami nezabezpečili a preto v niektorých prípadoch využívame pomoc externých spoločností, ktorá s tým majú dlhoročné skúsenosti. Menej náročné žiadosti si pripravujeme vo vlastnej réžii.

- Určite chceme realizovať rekonštrukciu niektorej z miestnych komunikácií. Máme zámer realizovať výstavbu chodníkov a to nielen pre peších, ale aj cyklistov a korčuliarov.

- Začiatkom budúceho roka sa bude zatepľovať hasičská zbrojnica na ktorú máme schválenú dotáciu vo výške 25 tis. Eur.

- Naším zámerom je taktiež pripraviť projekt Wi-Fi pre teba, ktorý by zabezpečil dostupnosť Wi-Fi siete v obci dostupnú pre každého.

- Naďalej budeme podporovať seniorov, folkloristov, hasičov, športovcov ktorí reprezentujú

našu obec. Rozvíjať družobné vzťahy s priateľmi z Fryštáku, či už na poli samosprávnom, školskom, seniorskom alebo športovom.

- V roku 2021 si naša obec pripomenie 700-výročie prvej písomnej zmienky a 750- výročie prvej písomnej zmienky o hrade. Chceme zabezpečiť dôstojnú oslavu týchto dvoch významných výročí pre našu obec a oceniť občanov obce ktorí sa zaslúžili o rozvoj obce a šírenie jej dobrého mena.

6. Ako vidíte ďalšiu činnosť subjektov, ktoré patria pod obec (škola, škôlka, komunitné centrum)

Sú to organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Na materskej škole je potrebné vymeniť strešnú krytinu. Momentálne je vypísaná výzva na rekonštrukcie a zvýšenie kapacity materských škôl, na ktorú chceme pripraviť žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a taktiež na opravu strechy telocvične. Komunitné centrum zatiaľ ide cez Národný projekt „Podpora profesionalizácie vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni“. Dúfam, že jeho činnosť bude pokračovať aj naďalej.

7. Ako vidíte spoluprácu so správou Národného parku Muránska Planina.

Na rozvoj turizmu máme niekedy odlišné názory, čo je prirodzené z hľadiska pôsobnosti oboch subjektov a hlavne ich zamerania. Ale musíme hľadať spoločnú reč aby sme región posunuli trocha vyššie, hlavne čo sa týka rozvoja turizmu a cestovného ruchu. Nik z nás nechce aby sa o Muránskej planine a hlavne o organizáciách pôsobiach v nej hovorilo negatívne. Muránska planina je lákadlom pre turistov, ponúka krásne pohľady, pokoj. Preto je na mieste aj ochrana, ale nie prehnaná. Chceme aby sa turisti u nás cítili dobre, aby sa k nám vracali. Negatívna reklama nám neprospeje.

8. Ktoré „starostovské“ povinnosti ste považovali za najpríjemnejšie?

Neviem či môžem hovoriť o povinnostiach, ale človeka poteší uznanie od občanov pri úspešnej realizácii akcií a projektov.

9. Vo funkcii starostu ste strávili viac rokov. Môžete porovnávať. Ktoré roky, a ktoré rozhodnutia boli pre vás najťažšie?

Každé obdobie malo svoje špecifiká. Niekedy bolo menej financií, menej kompetencií a pracovalo sa kľudnejšie. Prišlo obdobie eurofondov a s tým spojený stres pri ich získavaní. Dnešná doba je veľmi rýchla a aj rozhodnutia sa musia riešiť za pochodu. Musíme s poslancami veľmi rýchlo reagovať na vzniknuté situácie, aby sme rozhodli v prospech rozvoja obce.

Preto úprimné poďakovanie patrí všetkým poslancom OZ, pracovníkom Obecného úradu, ich rodinným príslušníkom, lebo sú to oni, ktorí sa pravidelne podieľajú organizačne na akciách organizovaných pre našich spoluobčanov.

Občanom sľubujem, že využijem všetky svoje doterajšie vedomosti a skúsenosti pre rozvoj obce, aby sme všetci mohli byť hrdí na to, že žijeme v Muráni.

starosta obce: Ing. Roman Goldschmidt

PRIATEĽSTVO SA UTUŽUJE

Muráň vo Fryštáku

V dňoch od 7.9. do 9.9.2018 z príležitosti 100-ho výročia vzniku spoločného Československého štátu zástupcovia obce Muráň navštívili družobné mesto Fryšták. Čakalo ich vrelé privítanie nielen zo strany zástupcov obce, ale aj občanov Fryštáku a bohatý program.

V piatok 7.9. 2018 sa uskutočnilo slávnostné stretnutie na radnici obohatené kultúrnym programom pod názvom „Česko – slovenská vzájemnosť“. Po ukončení programu sa delegácia presunula k pamätníku venovanému pamiatke padlých vojakov v prvej svetovej vojne. Starostovia oboch obcí spolu so svojimi nežnými polovičkami položili k pamätníku kvetinové vence. Ing. Roman Goldschmidt a Mgr. Lubomír Doležel spoločne zasadili pri pamätníku lipu ako symbol spoločného priateľstva Čechov a Slovákov na ďalších sto rokov. Výdatne im pri tom pomáhali aj budúci pokračovatelia družobných vzťahov Eliška a Teo.

Večer sa streli starostovia, poslanci zastupiteľstva a učelia ZŠ a MŠ na slávnostnej večeri. Spomínalo sa na časy spoločného priateľstva a vzájomnej družby.

Na druhý deň sa v dobrej nálade všetci pobrali na blízku zrúcaninu hradu Lukov. Okrem odborného výkladu zaujalo všetkých krásne prostredie. Najväčšia radosť však bola z nájdených hribov. Popoludní sa uskutočnila exkurzia v malom pivovare neďaleko Zlína, v Malenovicach. Prehliadka pivovaru bola spojená aj s ochutnávkou miestneho piva. Keďže v tom čase sa na malenovickom zámku konali hradné hry, Muránčania neváhali, vybrali sa do zámku a so záujmom sa prizerali práci kováča, krajčírky a sledovali ako v stredoveku piekli chlieb. Niektorí nazbierali odvahu a odfotili sa s hradnou paňou.

V nedeľu Fryšťačania zorganizovali návštevu zemědělského múzea v Pravčiciach. Prekvapením bol autobus Škoda 706 RTO. Jazda týmto

autobusom preniesla Muránčanov do mladých čias.

Po troch dňoch plných zážitkov prišiel čas rozlúčky. Nebolo to však na dlho, pretože Fryšťačania prijali pozvanie na návštevu Muráňa.

Fryšták v Muráni

Po dvoch týždňoch nadišiel očakávaný deň 21.9.2018, keď v popoludňajších hodinách navštívila Muráň delegácia z družobného mesta Fryšták. Zúčastnila sa kultúrneho programu „Dedina oživa“ a krstu novej knihy o Muráni od autora Ing. Pavla Hlodáka – „Obec Muráň – svedectvo času.“ Po slávnostnej časti sa hostia presunuli do školskej jedálne ZŠ na recepciu. Tu sa o zábavu pozvaných hostí postarali členovia folklórnych skupín z Muráňa, z Muránskej Lehoty a z Muránskej Zdychavy.

Na druhý deň priatelia z Fryštáku sprevádzaní starostom a poslancami obce navštívili kaštieľ v Betliari. Celé predpoludnie pršalo. Dážď však nikomu nepokazil náladu. Popoludní sa počasie umúdrilo a všetci milovníci Kandráčovcov si mohli vychutnať svoje obľúbené pesničky na koncerte, ktorý sa uskutočnil na futbalovom ihrisku v Muráni.

V nedeľu Muránčania pozvali priateľov z družobného mesta na ochutnávkou slovenského piva do pivovaru na Prednej Hore. Pred návštevou pivovaru, čakala všetkých ešte prehliadka poľovníckeho zámočku a obhliadka vonkajšieho areálu OLÚP, n.o., Predná Hora. Prehliadku obohatil svojim výkladom MUDr. Oleg Martinove.

Po výdatnom obede nastal čas rozlúčky. Táto rozlúčka bola o niečo ťažšia, na dlhšiu dobu.

Tak ako zástupcovia obce Muráň odchádzali z Fryštáku plní krásnych dojmov a zážitkov, verím, že aj fryšťačania nezapomnú na návštevu Muráňa a družobné vzťahy sa budú ďalej rozvíjať.

Mgr. Andrea Marčáková

Deťom v našej MŠ sme chceli priblížiť ročné obdobie jeseň. Preto sme sa rozhodli privítať pani jeseň, tak ako sa patrí. Neustále sme vštepovali deťom to, aby si vážili prírodu, ale aj to aký je pohyb dôležitý. Najprv, keď slnečné lúče ako tak hrali, sa deti zahrali na turistov a „pešoovali“ ako turisti do blízkeho lesa. A aby to nebola len taká obyčajná *turistická vychádzka*, ale aj užitočná, priniesli si z lesa okrem zážitkov a dobrého pocitu, že urobili niečo pre svoje zdravie rôzne prírodniny. A to šišky, žalude, bukvicové domčeky, šipky, gaštany či oriešky. V MŠ sme si z nich vyrobili výstavku a aj odložili na ďalšie tvorenie na zimu. Ako každý rok zdôrazňujeme deťom potrebu hýbať sa aby sme boli zdraví, v spolupráci so ZŠ sa uskutočnil *horský duatlon*. Boli sme radi, tento školský rok pani učiteľka zapojila do súťaže aj našich najmenších a mohli si vyskúšať zasúťažovať na bicykloch, odrážadlách či kolobežkách. V našej MŠ sa konala aj

Jeseň v MŠ

aktivita spojená s *ochutnávkou ovocia či zeleniny*. Deti mali možnosť rôzne ovocie či zeleninku vnímať všetkými zmyslami: pozorovať, ovoniavať, ale aj ochutnávať. Mnohé mladšie deti ochutnali napríklad úplne prvý krát kaleráb, ktorý im celkom chutil / ďakujeme šikovnému záhradníkovi, ktorý nám ho poskytol /. Zdôraznili sme deťom aj potrebu konzumácie mrkvičky pre zdravé očka. Zároveň sme zeleninku počítali, porovnávali, triedili a nenásilnou formou a zážitkovým učením sme chceli u detí vybudovať pozitívny vzťah k vitamínom a zdravému životnému štýlu. Potom sme si dopriali aj sladkú maškrtu, ale nie hocijakú, ale v podobe *zdravého koláčika upečeného z jabĺčok*. Deti sa oboznámili čo sa do koláčika dáva a pomáhali pri miešaní, váľaní cesta a pod. To vám bolo radosti, keď sa po celej škôlke šírila sladká vôňa jablčníka. Kým deti popoludní oddychovali, koláčik už na nich vychladený čakal a mohli ho po olovranke ochutnať. Táto jeseň nám priniesla ozaj krásne a teplejšie babie leto.

Horský duatlon – XXII. ročník

Tohtoročné tradičné septembrové podujatie sa uskutočnilo dňa 28.9.2018 na známych tratiach pod cintorínom pri Penzióne. Za pekného počasia deti zo ZŠ a MŠ v Muráni v doprovide svojich učiteliek sa na toto podujatie veľmi tešili a pripravili. Povzbudiť ich prišli aj ich najbližší, rodičia a známi. Bola radosť sa pozerať na ich bojovnosť v jazde na bicykli a behu, pričom došlo aj ku kolíznym situáciám, odratým lakťom a kolien, vytryskli aj slzičky, ktoré však rýchlo vyschli po obdržaní sladkých odmen za predvedený výkon.

Kategória ml. škôlkar	Marko Matajz
Kategória st. škôlkar	Andrej Znak
Kategória ml. žiaci I. stupeň	Lukáš Hlodák
Kategória st. žiaci I. stupeň	Dominik Verkin
Kategória ml. škôlkarka	Dianka Gubčová
Kategória st. škôlkarka	Sofia Vrbjárová
Kategória žiačky I. stupeň	Nella Ďurejová
Kategória žiačky II. stupeň	Petra Vrbjárová

Celkovo bolo prihlásených 44 detí.

Za úspešný priebeh a prípravu tohto podujatia sa treba poďakovať Mgr. Monike Mlákaovej, Mgr. Zuzane Labošovej, starostovi obce Ing. Romanovi Goldschmidtovi a za prípravu tratí a rozhodovanie Pavlovi Mlákaovi.

Pavol Mláka, foto ZŠ a MŠ

Okresné kolo v cezpoľnom behu

Dňa 4.10.2018 sa naši žiaci II. stupňa zúčastnili okresného kola v cezpoľnom behu žiakov a žiačok základných a stredných škôl, ktoré usporiadalo CVČ Revúca. Počasie im prialo a pod vedením Mgr. D. Chrapánovej dosiahli chlapci vynikajúce výkony, ako sa hovorí „ Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku“ (A. V. Suvorov).

Lukáš Muška (9.A)	3. miesto
Denis Puška (7.A)	4. miesto
Richard Laboš (8.A)	22. miesto
Jozef Puška (8.B)	25. miesto

Mgr. Monika Mláková,
foto: CVČ

10. ROČNÍK O PUTOVNÝ POHÁR RIADITEĽKY ŠKOLY ŠZŠ

Každý rok sa naši žiaci zúčastňujú turnaja v minifutbale v ŠZŠ v Revúcej. Krásne počasie v turnajový deň (19.9.2018) navodilo príjemnú atmosféru v žiakoch na vykonávanie dobrých výkonov. Naši mladší žiaci obhájili I. miesto z minulého roka. No aj keď sa starší žiaci nedostali na stupeň víťazov, boli pochválení za fair play hru, čo sa v dnešnej dobe len tak nevidí. Za najlepšieho strelcu turnaja bol vyhlásený náš žiak Branislav Cibula z 6.C triedy. V neposlednom rade chcem poďakovať organizátorom za dobre pripravený turnaj.

Mgr. Monika Mláková

Sviatok „Dušičiek“ a Sviatok všetkých svätých. Ako slávili tieto sviatky naši predkovia?

Návštevy cintorínov, zapalovanie sviečok na hrobch a ich zdobenie kvetmi, spomienky na tých, čo už nie sú medzi nami, tradične charakterizujú prvé novembrové dni. Stávajú sa však aj výbornou príležitosťou, aby sa stretla celá roztrúsená rodina. Počas roka nie je veľa času na návštevy, ak príslušníci rodiny bývajú od seba niekoľko desiatok, či stoviek kilometrov. A tak majú možnosť stretnúť sa aspoň v tento sviatočný čas.

Na deň 1. novembra pripadá sviatok Všetkých svätých (v ľudovej reči Vŕchšvätých). Zaviedol ho v roku 609 pápež Bonifác IV., keď rímsky Panteón, kde sa uctievali všetky pohanské božstvá, zasvä-

til Panne Márii a Všetkým svätým. Sviatok sa slávil v máji a na 1. november ho presunul pápež Gregor III. v prvej polovici 8. storočia. Cirkev už po stáročia spája s touto slávnosťou nádej na vzkriesenie. Je to deň radosti, a nie strachu. Pre iných je smrť realitou, ktorú treba prijať. Veriaci si v tento deň pripomínajú aj svätých, ktorí nemajú miesto v kalendári alebo nie sú oficiálne vyhlásení za svätých.

Na sviatok Všetkých svätých sa pieklo pečivo – žemle v tvare „hnátov“, položených krížom, ktorým sa hovorilo „kosti svätých“. Na druhý deň sa niekde pieklo pečivo, ktorému sa hovorilo „dušičky“. Bolo to štvorhranné pečivo, rozro-

bené z mlieka a plnené džemom alebo makom. Týmto pečivom boli obdarováni žobráci a chudobní ľudia, postávajúci pri kostole alebo cintoríne.

Deň 2. novembra, je Pamiatka všetkých zomrelých – dušičky. Tento sviatok má svoju tradíciu od roku 998, kedy opäť Odilo v benediktínskom kláštore Cluny zaviedol tradíciu 1. novembra od večera vyzvať a spievať žalmy za mŕtvych a na druhý deň, čiže 2. novembra slúžiť veľkú zádušnú omšu.

Podľa ľudovej tradície v predvečer sviatku dušičiek vystupujú duše zomrelých na jednu noc z očisť, kde v plameňoch pykajú za svoje hriechy. V ten večer hospodár plnil lampu maslom namiesto oleja, aby si dušičky mohli opáleniny, spôsobené očisťcom, natrieť a trochu ochladiť. Taktiež bývalo zvykom v tento večer vhadzovať pre dušičky do ohňa rôzne pokrmy, čo znamenalo čiastočné vykúpenie z hriechov alebo niečo také ako dušičkám na prílepšenie. Taktiež sa verilo, že počas dušičkovej polnoci majú duchovia bohoslužbu. Keď sa ráno ozvalo zvonenie z kostola, museli sa dušičky vrátiť späť do očisť. Taktiež sa hovorilo, že ak na Dušičky prší, duše zomrelých oplakávajú svoje hriechy.

Oba tieto dni spomínali pozostalí na svojich zomrelých príbuzných a priateľov. V týchto dňoch všetci prichádzali na cintorín, kde očistili okolie hrobu a poukladali vence, kvetiny a zapálili sviečku, aby sa potom v tichu pomodlili za spásu duší. Modlitba živých vraj pomáhala dušičkám očistiť svoje hriechy.

<https://slovenske-zvyky.webnode.sk/>

Podakovanie

Touto cestou by sme sa chceli poďakovať trom mladým ľuďom, ktorí zabránili možnému požiaru. Veľké ďakujem patrí Lenke KOVÁČIKOVEJ, Slavomírovi MUŠUKOVI a Ferdinandovi GILKOVI za to, že neostali nevšímaví a rýchlou a efektívnou reakciou zabránili nešťastiu. obyvatelia Majera

OSLÁVENCI

Nech kvitne úsmev, žiari očí jas,
nech zdravie z tela sa nestráca,
kým bije srdce spoznaj života krás,
to tajomstvo, čo jediné sa vypláca.

50 rokov

Ján Dodák
Peter Mesár
Justína Mušuková

60 rokov

Ondrej Uhrín

70 rokov

Mária Labošová
Eduard Matajz
Janka Hložková

Narodili sa

Nesmelým bozkom začína rozprávka,
končí sa úsmevom malého dieťatka.
To nie je rozprávka, to je už život sám,
nech veľa šťastia prinesie i Vám.

Zdenko OLÁH
Filip URC
Markus DULÁK

NOSTALGIA...

Keď v Muráni za humnami bolo počuť mláťačku bolo isté, že prichádza jeseň. Ako si spomínam na príchod jesene v minulosti? Na pozbieraných poliach deti pásli dobytok - kravy, kozy, barany aj husi. Popritom si opekali zemiaky. Mnoho času trávili na čerstvom vzduchu (nebol internet). Nespomínam si, že by niektoré trpelo alergiou, astmou, alebo iným neduhom. V záhradách sa stretávali celé rodiny pri zbere ovocia. Nezaostávali ani gazdinky, zavárali, odkladali, mnohé medzi sebou súperili, ktorá bude mať plnšiu komoru. Z pozdných sliviek sa varil lekvár v kotlíku. Jeho príprava bola náročná na čas, varil sa totiž aj dva dni. Táto delikatesa bola často jedinou pochúťkou v zimných mesiacoch. Slivky, hrušky ako aj jablká sa spracovávali aj sušením a vznikli takzvané štiepanky. Zbierali sa aj šípky a rôzne byliny, ktoré osviežili a liečili počas zimných mesiacov. Za ďalší druh chleba boli považované aj zemiaky. Pripravovali sa na rôzne spôsoby. Varili sa z nich jedlá ako muránske gulčky, halušky, baba, gomboce, šúľance atď. Mnohé naše deti tieto jedlá nepoznajú, uprednostňujú súčasnú kuchyňu. Keď porovnávam jedálne lístky z minulosti a súčasnosti napáda ma, že by aj v ostatných domácnostiach našli tieto starodávne jedlá svoje uplatnenie. Načo toto všetko píšem? Staršie ročníky si na tieto pokrmy pospomínajú, mladým gazdinkám možno pomôže pri zostavovaní jedálneho lístka. Naše najmladšie pokolenie si možno uvedomí, že existujú aj iné jedlá ako pizza, chipsy, špagety, hamburgery a kola.

Božena Galovičová

OPUSTILI NÁS

Osud je občas veľmi krutý,
nevráti čo raz vzal... Zostanú iba
spomienky a v srdci veľký žiaľ....

Etela Tabaková

Máte pre nás tip na reportáž, námietku na článok? Neváhajte a dajte nám vedieť! Osobne, písomne, alebo emailom: obec@muran.sk. Uzavierka pre prispievateľov do novín č. 6/2018 je 20. novembra 2018. Tešíme sa na spoluprácu.

Neprešlo jazykovou úpravou